

گل‌هایی که نام «یا زهرا(س)» دارند

یک روز با زهرا حکیم زاده که با پرچم دوزی مذهبی و ثبت نام ائمه^(ع) برپارچه به مردم خدمت می‌کند

قبل از اینکه چادرش را روی صورتش بکشد، دوباره نگاهی به «یافاطمه^(س)» ای که روی پرچم سبز مخملی تکیه خودنمایی می‌کرد انداخت. اشک‌هایش جاری شد و دلش راهی ضریحی شد که چهارده قرن است شیعیان برای نبودنش اشک می‌ریزند و به نام مبارک صاحبش حاجت‌روا می‌شوند.

✚ اینجا بوی معصومیت می‌دهد

صدای زنگ که بلند می‌شود، خامی آن طرف در، میان همه و ویوویژ چرخ‌های خیاطی، می‌گوید: بیایید طبقه بالا. پله‌های باریک و سنگی کارگاه نیازی به راهنمایی تا رسیدن به اتاق چرخ کارها را ندارد. صدای چرخ‌ها بهترین راهنماست. به طبقه بالا که می‌رسیم، به جای هر سلام و علیکی یک دور دورتادور کارگاه چشم می‌چرخانم. در میان انبوهی از پرچم‌ها و پرده‌های مخملی سبز و سیاه، نام ائمه^(ع) و گل‌ها و حاشیه‌دوزی‌های رنگ‌رنگ دلم را به تکیه‌های قدیمی و روضه‌های خانگی می‌برد. یکی بانخ قرمز در پیچ و خم نام مبارک حضرت زهرا^(س)، یکی بانخ سبز «الف» «ابوالفضل» را چرخ می‌کند. یکی هم نام ائمه^(ع) را روی سفره صلوات شابلون می‌کند. اینجا هرچه هست بوی معصومیت می‌دهد. قطعاً به همین دلیل است که بچه‌های کارگاه با وضو می‌آیند و با وضو کار را شروع می‌کنند و با وضو خانه می‌روند.

✚ اعتقادات آدم را قوی می‌کند

آمده‌ام اینجا در کارگاه پرچم‌دوزی «المنتظر» تا زنی را ببینم که بیست سال است نام ائمه^(ع) را بر پرده‌ها، پرچم‌ها و سفره‌های نذری و صلوات طرح می‌زند. زهرا حکیم زاده با اینکه در دانشگاه حسابداری خوانده، هیچ‌وقت در رشته تحصیلی خود وارد کار نشده است زیرا با ایمان و اعتقاد پای هنری آمده است که هر لحظه با اسماء متبرک در ارتباط است. «از طریق برادرم با این حرفه آشنا شدم. در بازار رضا کار می‌کرد و گاهی پرچم‌ها را خانه می‌آورد تا کارهای خیاطی پرچم‌ها مثل پایه‌دوزی، جای چوب و... را در خانه انجام دهم. بعد از مدتی، به هنر علاقه‌مند شدم. یک شغل و حرفه مذهبی که با نام ائمه^(ع) در ارتباط است، اعتقادات آدم را قوی می‌کند و روی زندگی تأثیر مثبت می‌گذارد. برای زندگی من که برکت داشته است. همه مخارج زندگی‌ام تأمین شده است و هیچ‌وقت گیر نبوده‌ام. تأثیر این کار را واقعاً در زندگی‌ام دیده‌ام. اوایلی که وارد شدم دلیل اصلی‌ام تأمین مخارج زندگی بود ولی بعد که کار را یاد گرفتم و راه افتادم، برایم کار در محیطی مهم بود که رنگ و بوی مذهبی داشت.»

✚ چند ماهی فقط حاشیه‌دوزی می‌کردم

او هنر پرچم‌دوزی را از سیدعلی فعال که از نامداران این حرفه است در پرچم و پرده‌دوزی

«المنتظر» یاد می‌گیرد و در کنار برادرش خم و خم کار دستش می‌آید. می‌گوید: حدود دو ماه طول کشید تا کار را یاد گرفتم. البته نمی‌شود گفت در این مدت همه کار را یاد گرفتم چون کار ما طوری است که طرح‌های مختلف را باید به مرور زمان یادگیری و دست‌راه بیفتد. در کارگاه آقای فعال که برادرم هم کار را از او یاد گرفته بود آموزش‌ها را دیدم. از حاشیه‌دوزی پرچم‌ها شروع کردم. چند ماهی فقط حاشیه‌دوزی می‌کردم. حاشیه‌های سه گوش و نیم‌متری می‌زدیم. روند یادگیری در این کار بسته به عشق و علاقه و استعداد هر فردی متفاوت است. دسته چرخ مانند قلمی در دست یک هنرمند است که در دوخت اسامی و پیچ‌وخم‌های آن باید استادانه و ماهرانه چرخانده شود. به چشم آسان است ولی وقتی پای چرخ می‌نشینم، متوجه سختی کار می‌شوم. بعد از آن قات زدن را یاد گرفتم. قات زدن اصطلاحی است که برای چرخ کردن و دوختن نوشته‌های روی پرچم استفاده می‌شود. این کار را هم چندروزه یاد گرفتم و دستم راه افتاد.

✚ این کار هم سختی‌های خودش را دارد

او دوخت و دوز و به قول خودشان قات زدن را از پرچم‌های کوچکی که روی آنتن خودروها نصب می‌شد شروع می‌کند. «قاب پرچم آنتن‌های ماشین بیشتر «یا حسین^(ع)» و «یا ابوالفضل» است. اوایل که شروع کرده بودم، نام مبارک حضرت ابوالفضل سخت‌تر بود ولی کم‌کم دستم راه افتاد و برایم راحت شد. در کل، در پرچم‌دوزی، دوخت اسامی که پیچ و تاب بیشتری دارد سخت‌تر است و باید کنترل و دقت بیشتری داشته باشی. یا اینکه مثلاً نوشتن خطوط ساده راحت‌تر از خطوط کوفی است که پیچ و خم بیشتری دارند. خم کار که دست آدم بیاید و یاد بگیری پایه چرخ را چطور بچرخانی، می‌توانی همه اسامی را بدوزی. الان من هم با بیست سال سابقه کار بعضی از کارها را که تمرین نکرده‌ام نمی‌توانم انجام بدهم و اول باید قلق کار دستم

لیلا
جان‌قربان
خبرنگار

شهربانو

۲۵ شهریور
۱۴۰۱
شماره ۳۸۴۶

(۳)

خورشید

✚ با وضو پای کارها می‌نشینیم

خانم حکیم زاده با همه سختی‌ها محیط کارش را دوست دارد زیرا با نام ائمه^(ع) عجین است و بر زندگی‌اش اثرگذار بوده است. «محیط کارم را خیلی دوست دارم، محیطی زنانه که راحت در آن مشغول به کار هستیم. صحبت‌های ما همیشه درباره مسائل مذهبی و کارمان است. با وضو پای کارها می‌نشینیم و ایام شهادت که می‌شود، حین کار حتماً مداحی و روضه پخش می‌کنیم. گاهی پیش آمده است درگیر مشکلی بوده‌ام و حین دوخت متوسل شده‌ام و جواب گرفته‌ام. به ویژه در نوشته‌ها و دوخت‌های «یا زهرا^(س)» خیلی جواب گرفته‌ام.»

✚ در مراسم هیئت نام پدرم را دیدم

او پرچم‌های زیادی دوخته و پرچم‌های زیادی را به واسطه شغل و حرفه‌ای که دارد زیارت کرده است. «پرچم‌های زیادی از حرم‌های ائمه^(ع) برای تبرک نزد ما آورده‌اند. گاهی پیش آمده است کارهایم را در مراسم گوناگون ببینم ولی کاری که خیلی برایم لذت‌بخش بود پرچمی بود که به یادبود پدر مرحومم به هیئتی هدیه داده بودیم. حدود بیست سال پیش این کار را انجام داده و ماجرا را به کل فراموش کرده بودم تا اینکه محرم امسال آن را در مراسم هیئت دیدم که نام پدرم زیر آن دوخته شده بود. همه خاطرات گذشته برایم مرور شد و به یاد پدرم افتادم. این پرچم پرچمی مزین به نام حضرت ابوالفضل^(ع) است. بعد از این اتفاق، تصمیم گرفتم یک پرچم هم به نام خودم بدوزم و هدیه کنم. به نظرم زنده ماندن یاد و نام آدم در مراسم ائمه^(ع) حتی اگر دیگران او را نشناسند سعادت است که تا ابد حسنت دارد.»